

Pojďte, dobří i hříšníci.

upozorňovali na chyby a doplňovali potřebné, zkrátka provedli výstupní kontrolu. Lukáš také zhotovil plány a mapu a staral se o přesnost knihy, pokud jde o popis architektury. Abych zapojil všechny své děti, tak Maruška dostala za úkol zpracovat závěrečné shrnutí v angličtině – Summary.

Obrovskou práci odvedl nakladatel Jaroslav Vlček, autor grafické úpravy a sazby. Musel si poradit nejen s textem, ale i s více než tisíci fotografiemi na celkem 576 stranách knihy.

5. *Knihy sestává z několika částí, co v každé z nich může čtenář hledat?*

Knihy postupně vyrůstala pod rukama. Strádat jsem zpracovával první část, vlastní popis chrudimských kostelů, a druhou část, slovník. Ve slovníku je formou hesel stručně popsána každá postava a každý objekt či jev, o kterých je zmínka v první části. K tomu jsou přidány příklady druhého života té které osoby nebo věci, kde všude je jejich otisk v minulosti i v současnosti, v kultuře, ve vědeckých oborech a tak dále. Ve slovníku uvádím rčení a praxistiku, v nichž se objevují města a vesnice, hory, nerosty, houby, rostliny a živočichové po nich pojmenované, znaky obcí, na kterých jsou jejich obrázky a symboly. Časté je v této souvislosti používání atributů světců, tedy předmětů s danou postavou spojených. Někdy nebylo jednoduché zjistit, proč je třeba ve znaku nějaké obce atribut světce, když v tom místě není jemu zasvěcený kostel. Pak jsem se obracel přímo

na obec s prosbou o vysvětlení. Mnoho informací jsem čerpal z literatury, z různých slovníků a dalších publikovaných prací, někdy jsem využil Wikipedii, nejčastěji českou či anglickou. Bylo ovšem třeba takovéto informace ověřit i jinde, údaje mohou být zavádějící nebo mylné.

6. *Kolik kostelů, kaplí a modliteben je v knize zahrnuto?*

Pět katolických kostelů – Nanebevzetí Panny Marie, sv. Kateřiny, sv. Michaela, Povýšení svatého Kříže, bývalý kostel sv. Josefa, dále evangelický kostel, Husův sbor, kaple Čtrnácti svatých pomocníků, kaple na faře, modlitebna Církve bratrské, jiné bohoslužebné prostory (v nemocnici, v hospici, v domech s pečovatelskou službou), zaniklý kostel sv. Jana Křtitele, zaniklý kostel Panny Marie, několik zaniklých kaplí.

7. *Čeho si Vy osobně nejvíce vážíte, co na knize nejvíce oceňujete?*

Pro mě jsou nejcennější léta příprav prožítá s manželkou, která mně velice pomáhala. Proto je jí kniha věnována. Ty roky byly jakousi detektivkou, moc mě to bavilo. Dokud jsem mohl, tak jsem všechno prošel, vystoupil jsem ke zvonům, sestoupil do krypt. Teď je to pro mě hlavně práce u počítače, ale detektivka stále pokračuje...

8. *Uvažujete také o elektronické podobě své knihy?*

Vidíte, to mě ani nenapadlo, nemám to v úmyslu.

Salvátor

81

Příloha - prezentace nové knihy

POJĎTE, DOBŘÍ I HŘÍŠNÍCI. PROCHÁZKA CHRUDIMSKÝMI KOSTELY

PREZENTACE NOVÉ KNIHY

Během akce Dny evropského dědictví bude v Chrudimi představena kniha

Pojďte, dobří i hříšníci
Procházka chrudimskými kostely

Téměř šestisetstránková publikace s více než tisíci fotografiemi detailně popisuje všechny kostely a kaple v Chrudimi a obsahuje i podrobný slovník uváděných pojmů a postav.

Prezentace knihy
RNDr. Mgr. Tomáše Pavlíka
se bude konat v sobotu

13. září 2025 v 10 h

ve Fibichově sále v komplexu chrudimského muzea

voru s jejím autorem, který rádi zveřejňujeme.

Publikace bude představena 13. září 2025 v 10 hodin ve Fibichově sále chrudimského muzea v rámci akce Dny evropského dědictví.

Knihu bude možné zakoupit přímo na této akci a dále pak v sobotu 13. září odpoledne v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi a v neděli 14. září při Farním dnu. Prodávat se bude v následujících dnech na faře, ve farním kostele a v e-shopu nakladatelství Stará škola.

P. Jan Šlégr

Povídání o nové knize s jejím autorem Tomášem Pavlíkem

1. *Kdy Vás napadlo sepsat knihu o chrudimských kostelech a co tomu předcházelo? Co bylo základním podnětem k napsání této detailní knihy?*

Když jsme přišli s rodinou v roce 1978 do Chrudimi, do nového prostředí, začali jsme se zajímat o zdejší dějiny a památky, zvláště církevní. Vše jsme vstřebávali především tím, že jsme chodili po městě, po kostelech. Vyhledával jsem informace, žena mě velmi podporovala. Navštěvoval jsem muzea, archívy a dělal

Milí farníci,
jsem velmi rád, že už jsme jen na dosah k vydání knihy Tomáše Pavlíka, která bude průvodcem všemi chrudimskými kostely, katolickými i nekatolickými. Adresátem jsou nejen návštěvníci kostelů, ale všichni chrudimští obyvatelé, rodáci a příznivci města.
O tom, jak toto pozoruhodné dílo vznikalo, se můžete dočíst v rozho-

Rozhovor s autorem knihy

si výpisky. Materiál o kostelech se tedy připravoval mnoho desetiletí, a jak říkají archiváři, výsledkem bylo několik metrů dokumentů. Ty jsme potom využívali jednak v rodině, s kamarády, při provádění zájemců v kostele, a jednak při nejrůznějších přednáškách. Mezery jsme průběžně doplňovali. Dával jsem vše dohromady jako kunsthistorický amatér a nenapadlo mě, že to jednou použiji pro knihu. V minulosti jsem se k tomu neodhodlal, protože jsem neměl bezprostřední motivaci. Až když mně zemřela manželka.

Po překonání prvních týdnů a měsíců jsem si říkal: „Jsem tady jako kůl v plotě a Alenka to se mnou všechno dávala dohromady. Byla by hanba, abych to na její památku nějak nezúročil.“ Padlo rozhodnutí, nejprve moje a potom i s dětmi, že bych ten materiál mohl zpracovat ve formě nějaké publikace. Neměl jsem bližší představu, jak to udělat, kolik toho bude, jak by to eventuálně mohlo vyjít. Vzpomínal jsem trochu s obavami na všechno, co provázelo přípravu mé předcházející mytologické knihy Vestan – polovina starostí byly problémy technické a finanční. Někdy vloni na jaře jsem se svěřil se svým nápadem panu faráři. Ten myšlenku sepsat knihu o chrudimských kostelech uvítal slovy: „Každé pořádné město by mělo mít knihu o kostelech.“ A slíbil, že mě bude podporovat. Zmínil i všechny mé obavy, které jsem mu nastínil, upozornil na svého známého nakladatele a navrhl, že sestaví plán, jak sehnat finance. Nedávno jsem viděl výpis z účtu a seznam sponzorů knihy. Jsem opravdu

vděčný a vážím si toho, že mě finančně podpořilo Město Chrudim, firma Vodní zdroje Chrudim a mnoho individuálních dárců. Srdečně všem děkuji.

2. *Jak dlouho jste na knize pracoval? Jak jste si rozvrhl práci?*

Podklady jsem shromáždil téměř půl století. Seřazování, doplňování a naopak vyřazování, přepisování trvalo víc než jeden rok, rok a půl. Jsem teď poněkud mimo společenský život, nikam nechodím, tak jsem měl dostatek času.

3. *Kdo Vám v některých věcech pomáhal, o koho jste se opíral, s kým jste spolupracoval?*

Synové Ondřej a Lukáš mě vybavili počítačem pro psaní doma a tabletem pro práci přímo v kostelech. Bylo jasné, že to bude kolektivní práce, do které musí přispět také jiní lidé z různých oborů, v první řadě fotograf. S podporou pana faráře jsem oslovil Standu Novotného, který byl ochoten do toho jít i ve chvíli, kdy jsme nevěděli, jak bude dílo rozsáhlé. Rozsah potom zdaleka překonal naše představy.

Do toho vstoupil Honza Vitáček, který nabídl kvadrokoptéru – dron se skvělým fotoaparátem. Mohli jsme tak fotografovat exteriéry všech kostelů z neobvyklých úhlů. Dron rovněž umožnil fotografování vysoko umístěných objektů v interiérech. Pro mě to bylo svým způsobem za trest, protože jsem dostával snímky od Standy a od Honzy označené čísly z jejich přístrojů a mu-

Tomášem Pavlíkem

sel jsem je přiřazovat k dané památce. Každá památka má svůj jednoduchý kód – označení kostela velkým písmenem a číslo, pod kterým je památka vedena v knize. Řada objektů se fotila několikrát za různých světelných podmínek a z různých směrů. Bylo nutné vybrat jeden snímek, který použijeme v publikaci. Nakladatel, grafik a autor sazby Jaroslav Vlček proto navrhl úložiště (padala přitom pro mě nesrozumitelná slova cloud, dropbox), kam se fotografie uložily, propojil se kód památky s číslem vybraného snímku od jednoho nebo druhého fotografa. Oba údaje dostal pan Vlček a příslušný snímek zařadil do sazby.

4. *Kdo se dále zasadil o to, aby Vaše kniha mohla letos v září vyjít?*

Zásadními spolupracovníky byli tedy fotografové. Když jsem před lety připravoval mytologickou knihu, byla prvním čtenářem moje žena Alenka. Teď jsem poprosil dceru Aničku, která vystudovala bohemistiku, aby pro čtivost textu udržela můj první koncept v korektní češtině.

Poté nastal čas dát text k posouzení lektorům, jestli v něm nejsou věcné chyby a hlouposti. Pro práci jsem měl podklady z děl starších chrudimských historiků, například gymnaziálního profesora a později archiváře Čenka Floriána, ale řada věcí a názorů se časem změnila. Posloužily mně novější články a také diplomové a bakalářské práce.

To vše bylo potřeba zkontrolovat. Porovnání s jednotlivými objekty, jestli u nich sedí to, co píše, dělal pan farář. Postupně všechno přečetl a upozorňoval mě na přehlédnuté detaily, na chyby v terminologii. Součástí knihy je slovník (Slovník pro zvědavého návštěvníka kostelů), který ještě za svých studií v Římě kontroloval Petr Soukal. Byla to velká pomoc. Dále přispěli specialisté. Archeolog Jan Frolík se vyjádřil k historickým úvodům jednotlivých kapitol, latinář Petr Polehla prověřil přepisy latinských nápisů na epitafech a náhrobnících, z nichž řada je velmi špatně čitelná. Zásadně mi pomohl rovněž s jejich překladem tam, kde moje latina už nestačila. Spojil mě se svou bývalou vedoucí katedry, na níž svého času působil na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, s paní docentkou Věrou Němečkovou, která mně osvětlila pravidla přepisu renesančních nápisů. Části textu týkající se varhan jsem s důvěrou svěřil ke kontrole Tomáši Židkovi.

Připomínkami k evangelickému kostelu a k Husovu sboru přispěly obě chrudimské farářky, Magdaléna Horáková a Tereza Šmejdivá Koselová. Redaktorkou celého díla byla Kristýna Boháčová, která profesně působí ve stejné funkci, a jazykovou korektorkou Ivana Trefná, redaktorka církevních nakladatelství.

Mými blízkými spolupracovníky byli synové Ondřej a Lukáš. Prošli se mnou detailně všechna místa, která jsou popsána v knize. Četl jsem text a oni kontrolovali, jestli je to tak i v reálu,